

● مقدمه ای بر

بانکداری بدون ربا در ایران

تجربه بانک کشاورزی

● دکتر سید عباس موسویان

(دانشیار پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی)

● همکار تحقیق: جواد عبادی

سروش‌نامه: موسویان، سیدعباس، ۱۳۳۹.

عنوان: نام پدیدآور: مقدمه‌ای بر بانکداری بدون ربا؛ تجربه بانک کشاورزی / سید عباس موسویان

مشخصات نشر: تهران: مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۶۰۸ ص. ISBN: ۹۷۸-۹۶۴-۳۷۵-۰۸۹-۳

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۵۹۳

موضوع: بانک کشاورزی

موضوع: بانک و بانکداری - جنبه‌های مذهبی - اسلام.

موضوع: وام‌های بانکی - ایران - مدیریت.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۳/۲۲/۸۴۷/۲۲/۲۲۲۰

رده‌بندی دیوبی: ۲۹۷/۴۸۳۳

شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۶۲۶۴۴

بانک کشاورزی

مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر

● مقدمه‌ای بر بانکداری بدون ربا - تجربه بانک کشاورزی

● دکتر سید عباس موسویان (دانشیار پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی)

● همکار تحقیق: جواد عبادی

● به کوشش اداره کل آموزش و بهبود مدیریت و اداره کل اعتبارات و هدایت سرمایه‌گذاری بانک کشاورزی

● تدوین و تنظیم زیر نظر: کارگروه بانکداری اسلامی و کمیته تطبیق بانکداری بدون ربا؛ بانک کشاورزی

● ویراستار علمی: دکتر عباس عرب‌مازار

● ناشر: مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر (فام)

● چاپ و صحافی: مجاب

● چاپ اول: ۱۳۹۳. ۳۰۰۰ نسخه

● شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۷۵-۰۸۹-۳

تهران: بزرگراه جلال آل‌احمد، نیش خیابان پاتریس لومومبا، شماره ۲۴۷

تلفن: ۸۴۸۹۱ مرکز ارتباط سبز: ۰۲۱-۸۱۳۰۱

همه حقوق این اثر برای بانک کشاورزی محفوظ است

سخن مدیرعامل

نظام بانکداری بدون ربا در جمهوری اسلامی ایران، یکی از دستاوردهای پر ارزش انقلاب اسلامی است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، اداره بانک‌ها بر اساس موازین اسلامی و احکام الهی، از جمله خواست‌های بر حق مردم بود.

خوشبختانه قانون عملیات بانکی بدون ربا در شهریور ماه ۱۳۶۲ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و از سال ۱۳۶۳ به منظور اجرا، به بانک‌ها ابلاغ گردید. استقرار حاکمیت نظام بانکداری اسلامی تنها با حذف عملیات ربوی از نظام بانکی خاتمه نمی‌یابد، بلکه تغییر و دگرگونی تفکر و منش گردانندگان بانک‌ها، انطباق عقود با موازین شرعی، برقراری عدالت در زمینه تجهیز و تخصیص منابع و تطبیق اعمال و رفتار کارگزاران و مشتریان با ویژگی‌ها و استانداردهای اخلاق اسلامی است که می‌تواند ضمانت اجرایی و انطباق واقعی عملیات بانکی را بر اساس موازین اسلامی، بیش از پیش فراهم آورد.

ویژگی برجسته کتاب حاضر آن است که نویسنده آن با تکیه بر بیش از دو دهه حضور مؤثر در عرصه‌های علمی مرتبط در حوزه و دانشگاه و همکاری با سیستم بانکی کشور در عالی‌ترین درجات، تلاش نموده است با همکاری اساتید و صاحب‌نظران عضو کارگروه بانکداری اسلامی و کمیته تطبیق بانکداری بدون ربا، زمینه آشنایی با ویژگی‌های بانکداری بدون ربا و تجربه اجرای آن در بانک کشاورزی را به زبانی ساده و شیوا و با هدف ارتقاء سطح آموزش و آگاهی کارگزاران بانکی و فعالان اقتصادی فراهم آورد.

لازم می‌داند از زحمات جناب آقای دکتر محمد طالی‌بیانگذار کمیته تطبیق عملیات بانکداری بدون ربا در بانک کشاورزی که در تدوین این کتاب اهتمام داشته‌اند قدردانی نماید. امید است که چاپ این کتاب برای علاقمندان، کارگزاران و همکاران نظام بانکی کشور مفید بوده و مورد استفاده مطلوب قرار گیرد.

فهرست اجمالی

پیشگفتار.....	۳۹
فصل اول: کلیات و مفاهیم.....	۴۳
فصل دوم: تاریخچه بانک و وضعیت بانکداری اسلامی در جهان.....	۶۵
فصل سوم: موضوع و حکم شناسی ربا.....	۹۵
فصل چهارم: نظریه های توجیه ربا و حیل های فرار از ربا.....	۱۳۹
فصل پنجم: مقایسه اجمالی بانکداری ربوی و بانکداری بدون ربا.....	۱۸۱
فصل ششم: مرحله های حذف ربا و شکل گیری بانکداری بدون ربا در ایران.....	۲۱۳
فصل هفتم: تجهیز منابع در بانکداری بدون ربا.....	۲۳۳
فصل هشتم: تخصیص منابع در بانکداری بدون ربا.....	۲۵۷
فصل نهم: اعتبار در حساب جاری در بانکداری بدون ربا.....	۳۹۷
فصل دهم: کارت های اعتباری در بانکداری بدون ربا.....	۴۲۷
فصل یازدهم: وجه التزام و جریمه تأخیر تأدیه در بانکداری بدون ربا.....	۴۶۳
فصل دوازدهم: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.....	۴۹۹
پیوست ها.....	۵۱۷
واژگان.....	۵۳۷
منابع و مأخذ.....	۵۹۳